

MIR.

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

S prilogo „Domoljub“ za koroške naročnike.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Leto XXIII.

V Celovcu, 4. avgusta 1904.

Štev. 31.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

priređi

v nedeljo dne 7. avgusta t. l.

ob 1/4. uri popoldne

v gostilni g. Križnika na Poljani pri Prevaljah

shod

s sledečim sporedom:

1. Pozdrav.
2. „Koroški deželni zbor“. Poroča g. deželni poslanec Fr. Grafenauer.
3. „Naše gospodarsko vprašanje“. Govori msgr. Val. Podgorc.
4. Razni govori in nasveti.

K prav obilni udeležbi vabi zlasti volilce odbor.

Naša zemlja, to je naša domovina!

Kedar si eden narod podvrže drugega v deželi, tedaj si osvobjo zmagovalci najprej beli kruh v deželi, t. j. vsa boljše plačana mesta v deželi; vladni uradniki, sodniki itd. so tujci, domač človek je le sluga, hlapec, in če noče, mora proč od rodne zemlje, vun iz svoje domovine. Povem naj nekaj prilik!

Katoliški irski narod ni hotel postati protestantski, zato je angleški parlament vzel domačinom vso zemljo, razdelil jo med angleške barone in Irce so ali sužnji na lastni zemlji, ali izgnani iz domovine z večine do današnjega dne.

V Veliki Nemčiji živi še nad 3 milijone Poljakov, ali hočejo njim vzeti po sili njih staroslavno domovino. V ta namen dovolil je že pred leti nemški državni zbor 500 milijonov mark in pozneje še 300 milijonov mark v ta namen, da se nakupuje posestva Poljakov in se dajajo nemškim naseljencem; poljski človek smel bi v domovini ostati le še kot hlapec ali delavec v tovarnah.

Med Slovaki so Nemci iz rajha in židi pokupili že cele fare in postavili fabrike, Slovake pa nagnali ali v hleve, ali v te fabrike, ali v — Ameriko. Milo se stori človeku brati, kako vedno in vedno slovaški časopisi opominjajo svoje rojake, naj bi vendar svojih „gruntov“ ne prodajali tako lahkomiselno, ker „čija je zem, toho je i vlast“. Da zares, čegar je zemlja, tega je i domovina! Narod, ki si je obranil še zemljo svojih očetov, in ima še svojo domovino, zamore še vedno v deželi in državi braniti svoje stare pravice, ali narod, ki je enkrat prodal ali izgubil poslednjo grudo rodne zemlje, je „narod-berač“ brez vpliva v državi, kjer sme le še robotovati. Zato rečem: Zgubiti dom, je velika nesreča za pojedinega človeka, ali stokrat večja je nesreča, če dom svoj zgubi celi narod!

Ozrimo se sedaj po naši slovenski domovini! Je še to v resnici naša domovina? Trinajststo let tu prebiva že slovenski rod, preobrača to blagoslovljeno slovensko grudo. Ta naša polja in te naše vinske gore so pognojena s potom, krvjo in kostmi naših očetov — imamo tedaj še skupno domovino? Imamo jo še, ali ograje so žal, že krog in krog pretrgane. Boljša mesta poiskal si je že tujec. In na slovenskih gruntih so zapisane hipoteke nemških denarnih zavodov, da je človeka strah in groza! Ko bodo enkrat začeli ti neusmiljeni naši sosedi tirjati svoje pravice in si delati iz malih slovenskih kmetij krasna veleposestva, tedaj bo jok brezdomevinskih sirot po slovenskih pokrajinah!

Sedaj tedaj še imamo svoj dom. Nismo še v svet pognani, kakor judi. Dokler je tedaj še čas, branimo rodno zemljo, tako le obranimo nam, in tistim, ki bodo za nami živeli, domovino.

Ne daj iz rok, ne prodaj tvojega zemljišča tujcu niti za največjo ceno. Reci kakor Ahab sveto-pisemski: „Bog varuj, da bi prodal dedščino svojih očetov!“ Če moraš prodati, prodaj sosedu, domačinu, bratu Slovencu! Posestniki, glejte da se rešite tujih denarnih zavodov z dobrega, ker sicer je zgubljen dom za vaše vnuke!

In vi odlični Slovenci v tujini, visoki uradniki, profesorji, duhovniki, pridite na stare dni našim kmetom pomagat braniti slovenske domovine! Glejte, kako krasna, kako mila je! Imate prihranjen denar, visoke penzije, pridite domu, kupite si dom in polje, povzdignite ju z vašim umom in

denarno močjo; tako ste storili čin nad vse vzvišen, in hvaležen spomin in grob v domovini bode vaš delež, mesto da zginete brez sledu med sovražnimi tujci.

* * *
Malim národom ni dano mirno in pokojno se razvijati. Njih napredek se godi le po malem in v neprenehnem boju — boju národnem! Nikdar se pa pri tem boju ne sme pozabiti na to, obraniti in ohraniti si rodno zemljo. Tega naj bi Slovenci nikdar ne pozabili. — Dokler bode še le eden slovenski kmet hodil za svojim plugom, ne bode prenehal národnostni boj. Proti temu je le edini pomoček: Slovenci! Ne bojte se in ne udajte se! Lev strahovito zarujeve in se brani, če ga kdo hoče izgnati iz njegovega domovja.

Kakor levinja držite svoj plen, svojo rodno grudo, ta lepi košček zemlje, ki ste ga dobili pri razdelitvi sveta! F. S. Šegula.

Ustanovni shod slov. akademičnega ferijalnega društva „Gorotan“.

Dne 27. julija t. l. se je vršil v Velikovecu v „Národnem domu“ ustanovni shod visokošolskega ferijalnega društva „Gorotan“. Zbralo se je lepo število slovenskih koroških visokošolcev in abiturijentov, kakor tudi duhovnikov in zavednih kmetov zlasti iz Radiš.

Zborovanje je otvoril stud. phil. g. Fr. Mišic s pozdravom na vse navzoče. Č. gosp. Fr. Treiber, župnik v Št. Rupertu, pozdravi društvo z željo, da bi se složno delovalo za probujo ljudstva. Nato izjavi g. Fr. Mišic, da so žalostne koroške razmere rodile to društvo. Namen društvu je, skrbeti za dobre voditelje národu, podpirati „Učiteljski dom“, navduševati dijake za slovensko stvar, buditi národ s poučnimi predavanji in dobrimi veseljami na popolnoma národni podlagi in s sodelovanjem z duhovščino; zakaj proti duhovnikom delati bi bila poguba za Korotan. Nato je bila volitev odbora, ki se je sestavljal sledeče: predsednik phil. Fr. Mišic, podpredsednik phil. Fr. Kotnik, tajnik abit. Jdr. Mertl, blagajnik abit. Rud. Ravnik, revizor iur. Jan. Vidović; phil. g. Grafenauer je dvakrat propadel.

Podlistek.

Slepec.

Pred nekoliko leti je živel v nekem francoskem mestu slepec, ki je živel le o miloščini, kojoj so mu dan na dan delili dobri ljudje pri cerkvenih vratih. Posebno dobra pa mu je bila hči sosednega gostilničarja. Zjutraj in zvečer je donašala svojemu „ubogemu Petru“, kakor ga je imenovala, kakovo jed, ter mu govorila prijazne tolažilne besede. Peter jej je bil prav hvaležen ter jej je vselej obljubil, da bode molil za-njo.

Neki dan je prišel v dotično gostilno tuj gospod, ki je bil videti jako potr in žalosten. Imel je kacih 30 do 35 let. Vsedel se je k mizi, a niti besedice ni spregovoril. Ko so bili že vsi gosti odšli, je še sedel ter nemo zrl predsé. Gostilničarica se ni mogla premagovati, tako jo je zanimal žalosten tujec. „Velika težava vas tare, gospod?“ ga slednjic vpraša.

„Dà, dà, velik križ nosim; ali križ, kojega mi nihče ne more odvzeti.“

„Zaupajte v Boga, ljubi gospod; on vselej lahko pomaga; vsaj zljajša vam križ, ako vam ga ne odvzame.“

„Križ sem si, žal, naložil sam. Nesrečen sem po lastni krivdi, in nesrečen ostanem vse žive dni. Na zemlji je zame ni tolažbe.“

„Gotovo nimamo pravice mešati se v vaše reči“, pravi gostilničar, vsedši se zraven tujca, ali dobro krščansko srce imamo; ako bi vam mogli

kaj zljajšati vašo nadlogo, bi to gotovo radi storili. Bolečina manj peče, ako se drugim razodene.“

„Morda ne mislite popolnoma napačno, ljubi gospod. Naj pa bode! Povem vam svojo osodo, potlej pa povejte, mi je li mogoče pomagati. Videli bodete, da je za-me ni več vesele ure.“

„Pred dvajsetimi leti sem bil pri svojem očetu v Alansonu, ki je imel službo v neki suknjarni. Hodil sem v šolo; ker sem bil mater izgubil, ne da bi jih kedaj poznal, oče pa niso imeli časa name paziti, sem bil prav navihan — izpodili so me iz šole. Moj oče so me s svojim malim zaslužkom vendar-le spravili v neki zavod, ki je bil na dobrem glasu. Ali tudi tu sem počel tako, da so mi po preteku enega meseca pokazali vrata. Oče so bili neizmerno žalostni; bitko so mi očitali hudobijo in nehvaležnost ter me slednjic nevoljno samega pustili v hiši. Pa kaj sem storil? Mesto, da bi bil sklenil, da se poboljšam ter očetu povrnem ljubezen in skrb, kojoj so mi kazali v tako obilni meri, sem nekako obupal ter bežal z doma. Z malo culico obleke sem prišel, sam ne vem kako, do morja. Ne maram pripovedovati, kaj sem dalje počel. Rečem le, da od očeta nisem nikdar nič več zvedel. Bil sem 20 let v Ameriki ter si pridobil lepo premoženje. Nekaterikrat sem pisal v Alanson na svojega očeta, ali nikdar ni bilo odgovora. Prišel sem sam v svoje rojstno mesto, toda zastonj sem popraševal po očetu. Zvedel sem samo, da so že zdavnaj bolni in siromašni zapustili mesto. Oh, moj oče so umrli v ubožstvu in jaz sem temu kriv. Jaz sem očeta v grob spravil! Bogat sem, pa jim pomagati ne morem! Ne morem več popraviti svoje nekdanje krivice! Pra-

šam, kako bi moglo biti na zemlji za-me še kako veselje?“

S solznimi očmi so skušali, kolikor so mogli, oče, mati in hči tolažiti potrtega tujca ter ga prosili, naj nekaj dni pri njih ostane, ne kot tujec, ampak kot hišni prijatelj. Odkazali so mu najlepšo sobo v gostilni.

Skoro vedno je odslej slonel gospod iz Amerike na oknu, gledaje proti cerkvi, zatopljen v žalostne misli. Kmalu je zapazil, da donaša domača hčerka slepemu možu dvakrat v dnevu gorke jedi, ter da se vselej nekoliko zdržuje pri njem, da mu kaj tolažljivega pové. Taka ljubezen in skrb za siromaka je tujca močno ganila.

Nedelja je prišla. Gospod spremlja družino gostilničarjevo v cerkev. Ko gredó mimo slepca, mu vrže Amerikanec 5 frankov v klobuk. To zagledati, poskoči gostilničarjeva hčerka polna srčnega veselja ter brž opomni slepca: „Ubogi Peter, tuj gospod, ki je pri nas, vam je dal tu 5 frankov. Molite zanj, da najde svojega očeta.“

„Da najde svojega očeta!“ odvrne slepec počasno, kar prestrašeno.

„Dà, ljubi Peter“, odvrne deklica, „pred dvajsetimi leti je v Alansonu zapustil svojega očeta; sedaj ga išče.“

„Pred dvajsetimi leti v Alansonu? Oh, kako se zove tuj gospod?“

„Pravi se mu gospod Durand!“

„Durand! Durand!“ zaupije slepec ter spusti iz rok palico in klobuk. „Moj sin Artur, si li ti?“

Oče in sin se objameta. Tri tedne potem so šli svatje iz gostilne v cerkev. Ženin je bil bogati gospod iz Amerike,

slovenska brezbržnost in nehvaležnost, sta ga razdružila.

Št. Vid ob Glini. Dne 21. julija ob treh popoldne je udarila strela v zvonik v Trefersdorfu, od katerega je skoraj polovica pogorela. Glavni vzrok je, da niso imeli strelovoda, in ga tudi sploh nimajo po tukajšnjih krajih, kjer je zato največja nevarnost.

Sv. Neža pri Velikovcu. (Zlata poroka.) V tukajšnji podružnični cerkvi smo imeli na god sv. Ane jako redko in ginljivo slavnost; isti dan sta namreč zakonska Jakob in Magdalena Pipan tukaj obhajala svojo zlato poroko. Ovo lepo slavnost je napravil gosp. Papič, ki ta dva uboga zakonska iz dobrote oskrbuje, in njegovi dunajski letoviščarji, ki so z velikimi žrtvami kupili za vse altarje voščene sveče in za glavni altar dva zelo lepa umetna šopka. Blagim dobrotnikom izrekamo presrečno hvalo, zlatoporočenima pa želimo še mnogaja leta!

Št. Peter pri Velikovcu. (Krvavi pretep.) V nedeljo dne 23. julija t. l. napravili so neki Gubinjski fantje povodom žeganja v gostilni pri Peserniku pretep in bili radi tega iz gostilne odpravljani. Ko je pa stopil 27letni kmečki sin Franc Korak, ki pa v pretep ni bil zapleten, slučajno iz gostilne, planili so razgredniki na njega in ga z nožmi ranili na glavi, posebno nevarno pa ob trebuhu. Težko ranjenega prepeljali so v bolnišnico v Celovec, ali le malo je upanja, da bo okreval.

Prevalje. (Nesreča.) Jakob Kresnik iz Leše je v soboto, 23. julija, pripeljal nekega mrliča v mrtvašnico. Ko se je vozil domu, se mu splašil konj, voz se prevrne v leški jarek; Jak. Kresnik, ki je bil na vozu, padel je tako nesrečno, da si je zlomil hrbtenico. Prepeljali so ga v bolnišnico na Leše, kjer je drugi dan umrl.

Leše pri Prevaljah. („Pestalozzi.“) V naši skriti vasi vlada zdaj živahno življenje, kakor v kakem majhnem vojaškem taboru. V sredo se je namreč sem pripeljalo na počitnice 124 fantov zavoda „Pestalozzi“ na Dunaju. Imajo posebno opravilo in lastno močno godbo in živijo kakor mali vojaki. Nadzoruje jih sedem učiteljev. Tukaj ostanejo šest tednov.

Članom in prijateljem akademičnega ferijalnega društva „Gorotan“!

Kakor znano, ustanovilo se je slovensko akademično ferijalno društvo „Gorotan“. Ta veseli pojav zbujajoče se narodne zavesti med dijaki mora povzdigniti koroške Slovence in jih navdušiti za vztrajno delo, ker vidijo, da niso osamljeni, ampak da imajo brate-sotrudnike, ki jih razumijo in z njimi soglašajo. Posebno v sedanjem času, ko nas naši nasprotniki napadajo od vseh strani, se moramo vzbujati in odločno upirati veliki pogubonosni povodnji, ki hoče popolnoma zaliti naše pristno slovenske pokrajine. Ustanovitev našega društva je naša prav globoko zanimanje med Slovenci. To je natanko pokazal ustanovni shod, ki se je vršil dne 27. julija t. l. v dvorani „Narodnega doma“ v Velikovcu. Od blizu in daleč so nas posetili vrli in navdušeni gostje, tovariši so došli v prav lepem številu, da je bila dvorana napolnjena. Vsi zbrani so občutili, kako nas potrebe novega časa silijo k posvetovanju, k organizaciji, k sklepom in dejanjem. Zaraditega se podpisana v imenu vseh tovarišev-društvenikov prav presrečno zahvaljujeta vsem obiskovalcem ustanovnega shoda in vsem podpornikom društva ter prosita prav presrečno, da bi koroški rodoljubi svoje zanimanje tudi zanaprej ohranili globoko v svojem srcu in je pokazali s tem, da naše društvo radi podpirajo. Majhno število naših rodoljubov je že doneslo kamenček k poslopju, katero hočemo zidati, in podpisani blagajnik se tem potom vsem velecenjenim podpornikom prav srčno zahvaljuje. Prosi pa tudi vse rodoljube in rodoljubkinje, da bi podpirali novorojeno dete „Gorotan“ in da blagovolijo podpre svoje pošiljati podpisane mu blagajniku, ki bo podpornike in njihove prispevke pravočasno in točno objavil v „Miru“. Da potrebuje vsako društvo denarja, to bo vsak spoznal. Vsak podpornik našega društva žrtvuje celi Sloveniji. Naročili smo „Narodne koleke“ (kolek dva vinarja), katere bomo prodajali po vsem slovenskem Koroškem v prid „Učiteljskega doma“. Da je za vzbujenje našega naroda pouk, torej šola najvažnejše sredstvo, ni treba povdarjati. Trdno smo prepričani, da bode lepša in veselejša naša bodočnost, ako bomo dobili v narodnem duhu delujoče učitelje. To hočemo in to moramo doseči. Slabi smo in zato iščemo pri rodoljubih pomoči. „Narodni kolek“ je tedaj za razvitek našega ljudstva velevažnega pomena in podpisani blagajnik vabi vse tovariše, da mu naznanjajo svoje naslove in da blagovolijo naročiti pri podpisanemu blagajniku kolikor mogoče veliko število „narodnih kolekov“, katere bode gotovo vsak lahko prodal v svoji domačiji pri raznih priložnostih. Složno hočemo delovati, složno hočemo buditi narodno zavest, dragi

tovariši, in akoravno naše slovenske pokrajine deloma že popolnoma v nemškutariji medlijo, — bodočnost mora biti naša.

Predsednik: Blagajnik:
Fr. Mischitzl r., st. phil. Rud. Raunik, abit.
v Borovljah. Koroško. na Trati, p. Borovlje. Koroško.

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. V Marijanišče je bilo od 43 prosilcev sprejetih 34. — Prestavljen je kaplan g. Fr. Gütl iz Šmartna pri Beljaku v Iršen. — Za župnika na Peravi je imenovan g. J. Trunk, župnik v Kazazah. — G. Fr. Lasser, kaplan v Tinjah, je imenovan za kateheta na meščanski šoli v Velikovcu. — Izpit za veroučitelje na srednjih šolah bode dne 26. in 27. oktobra.

Osebnosti. V pokoj je stopil dvorni svetovalec pri koroški deželni vladi g. Fr. vit. Kozaryn pl. Okulicz. — Deželne vlade svetovalec pl. Grabmayr v Celovcu je dobil red železne krone tretje vrste. — Za dvornega svetovalca pri c. kr. deželni vladi v Celovcu je imenovan g. dr. E. pl. Mylius, sekcijski svetovalec na Dunaju. — V Gutštanju je umrl dne 26. julija g. Jan. Douglas grof Thurn Vallesassina, star 73 let. Truplo so prepeljali v Pliberk. — G. M. Obilčnik, knjigovodja pri deželnem odboru, je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan g. Jan. Kinsky. — Sodna praktikanta v Celovcu, gg. Ožb. Ilavnik in Al. Ehrlich, sta imenovana za c. kr. avskultanta.

Huda ura. Malone po vsej Evropi vlada huda vročina, deloma s hudo sušo. Na Koroškem je bilo minuli teden zopet več neviht. V Kamenu pri Celovcu je dne 21. julija udarila strela v visok topol poleg posestva dr. Luggina, od tam odskočila v hišo, usmrtila neko dekle, hlapca pa omamila. — V Pokrčah je strela vžgala skedenj J. Kultererja p. d. Petra. Živino so rešili. Škode je 3400 K. — Dne 27. julija je toča pobila na Hodišah. V Šmarjeti, Lipi, Železnici in Plašišču so poljski pridelki popolnoma uničeni. Tudi po gozdovih je vihar napravil zelo veliko škodo.

Šolstvo. V stalni pokoj je stopil nadučitelj g. Jan. Pinter v Borlah. Kot podučitelj je nastavljen g. Val. Švikaršič v Šmihelu nad Pliberkom, kot podučiteljica gđ. A. Welzig v Hodišah. Prestavljen je podučitelj g. L. Fortin iz Šmihela nad Pliberkom v Šmarjetu ob Velikovcu. — Razpisano je mesto učitelja v Crni do dne 25. avgusta.

Za narodni kolek se je na primiciji g. Andreja Sadjaka v Šmihelu nad Pliberkom skupilo 26 kron.

„Ne-nemško“. Zopet se je eden zameril mogočnemu gospodu Laknerju pri „Freie Stimmen“. Nek celovski policist je imel tožbo, a kot zastopnika si je vzel g. — dr. Brejca! Je gotovo dobro vedel, zakaj. A zameril se je s tem pri „Slobodnih glasih“, katere zahtevajo od g. župana, da policistu radi tega „pojasni stališče“, ker vzeti slovenskega odvetnika, je „undeutsch“! No, páne Lakner, s tem ste zopet pokazali pravo nemško junaštvo, da greste ubogega mestnega službenca denuncirati pri gosp. županu. Ali poznate tisto: „Der grösste Schuft im ganzen Land, das ist und bleibt der Denunciant!“

Nevoščljivost kaže znani žabniški klobasar v „Grazer Taglattu“ z dne 24. julija t. l., ko se zopet zaletava v celovškega mestnega kaplana J. Dobrovca, češ, da je postal pri „vindiš“-delavskem društvu v Celovcu radi tega konsulent, ker je v Žabnicah agitiral pri zadnjih deželno-zborskih volitvah. Kakor v vseh člankih, tako tudi tukaj kaže dopisun svojo nevednost in neumnost. Omenjeni gospod je bil za konsumenta določen še predno je v Žabnicah agitiral, tudi ni konsulent pri „vindiš“-socialnem delavskem društvu, temveč pri „Slovenskem“. Silno rad mora imeti ta Žabničan (?) omenjenega gospoda, ker se tako rad bavi z njim. Pristrčna hvala! Seveda bo prihodnjč, če bo še prevzel kako tako mesto, prišel poprej prosit za dovoljenje žabniškega dopisnika.

Srednje šole. Na gimnaziji oo. benediktincev v št. Pavlu je bilo konec šolskega leta 183 učencev, od teh 160 Nemcev, 11 Slovencev, 7 Lahov, 61 je Korošcev, 37 Štajercev. Odličnjakov je bilo 12, padlo jih je 31. — Na beljaški gimnaziji je bilo koncem šolskega leta 220 dijakov, med njimi 204 Nemci, 14 Slovencev, 1 Čeh, 1 Lah. Luterancev je bilo 28, vsi drugi katoličani. 39 je bilo odličnjakov, 32 jih je padlo. — Izmed 29 abiturientov, ki so bili na celovski gimnaziji pripuščeni k ustnemu zrelostnemu izpitu, je dobilo 11 prvi red z odliko, 13 prvi red, 4 so pripuščeni k ponavljalnemu izpitu jeseni, 1 pa je reprobiran za eno leto.

Rožna dolina. V Rožeku so dne 31. julija „odkrili“ spomenik, katerega je občina postavila med cerkvi in sodnijo bivšemu županu Zimeku.

Spomenik je podoben navadnemu nagrobnemu kamnu. Stal je tam odkrit že nad mesec dni. Kedaj so ga neki „pokrili“, da so ga zdaj zopet mogli „odkriti“? — Železniški minister Wittek si je dne 1. t. m. ogledal dela pri predoru v Področici in se je od tam ob novi železniški progji podal v Celovec. — V predoru v Področici je dne 22. julija kamenje zasulo delavca V. Scagliola iz Laškega in M. Olipica iz št. Jakoba. Prvi je kmalu umrl, drugega so prepeljali težko ranjenega v bolnišnico.

Celovec in okolica. Poreče ob jezeru dobijo električno razsvetlavo, katero bodo tja napeljali iz Celovca. — Pasji kontumac je zopet v Celovcu in po sosednjih občinah.

Križem sveta.

Avstrija in Italija. Potrjuje se, da ostanejo avstrijske čete v italijanskih avstrijskih pokrajinah v svojih garnizijah in ne pojdejo na vojaške vaje. Vzrok je stališče avstrijskih Italijanov in vojaške naredbe Italije ob avstrijski meji. „Priateljstvo“ med Avstrijo in Italijo se tedaj vedno bolj krha!

Ruski minister Plehve umorjen. Minister notranjih del, Plehve, je bil v sredo dne 27. julija zvečer zavrato umorjen. Plehve je bil rojen l. 1848.; bil je načelnik državne policije, potem prvi pomočnik ministra notranjih del in je postal, ko je bil minister Sipjagin 15. aprila 1902 umorjen, sam minister. — Napad se je zgodil, ko se je minister peljal v svojem vozu na baltiški kolodvor, da odpotuje v Peterhof. Ko se je peljal mimo varšavskega kolodvora, je pod vozom s strahovito detonacijo počila bomba. Minister Plehve, njegov kočijaž in voz, vse je bilo razneseno in raztrgano na tisoč koscev. Tudi je bilo poškodovanih nekaj drugih oseb in več voz.

Turška krvoločnost! Iz armenskega mesta Muš so došla sledeča poročila o zadnjih turških grozovitostih napram Armencem. V Sassumu so Turki oropali 45 vasi, v katerih je prebivalo 12.650 oseb. 8000 izmed teh je Turek ubil. Armenci so se hrabro branili celih 8 dni v gorovju Talarik napram 14 turškim bataljonom, ki so jih napadli. Nečuvna grozodejstva so se pri tem dogodila, veliko žensk se je potopilo v reki z otroci vred, da bi se rešile turškega nasilstva. Turkom je povelevali iz mesta Tiflis, kateri je dal povelje, da naj se trupla Armencev razkosajo, da bi evropski delegatje ne mogli se prepričati, kako so Turki onečastili trupla armencev, predno so jih usmrtili. Popotniki pripovedujejo, da je reka Tigris polna človeških členov. Vali se je vrnil v Muš in je pripeljal s sabo žene in otroke kot sužnje. Zdaj pa prisiljuje načelnike armenskih vasi, da podpišejo adreso udanosti na sultana. Vse to se zgodi pred očmi velevlasti, katere smatrajo nedotakljivost Turčije za nujno potrebno: češ harmonija in mir Evrope je drugače v nevarnosti.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

Gospodarske stvari.

Gospodarska zadruga

ima dne 7. avgusta izvenreden občen zbor v skladišču v Sinčivasi.

Predmet: Poročilo o zadružnem delovanju. Predlagalo se bo, naj se sprejemanje žita v Velikovcu opusti in omeji na Sinčovas, vsaj za eno leto.

Sledi potem obširnejše gospodarsko poročilo. Zadržniki naj se tega zborovanja udeležijo mogobno. **Odbor.**

Posneto mleko in pitanje prašičev.

Pitanje prašičev so vpeljali v mnogih mlekarnah, da morejo izkoristiti preostalo posneto mleko, ki zadene povprečno po 1.7 do 2.5 vin. za liter. Krajevni predpogoji za rentabilnost pitanja prašičev so dani v plenu in v cenah prašičev, ki se nakupijo, kakor tudi v prodajnih cenah pitanih živali. Živali različne starosti se debelijo v tako različni meri, da moremo poznavajoč to okolnost pri sicer enakih razmerah denarni vspeh znatno pomnožiti. Pri 350 pitanih prašičih (polkrvnih jorkšircih) različne starosti in teže je zadel 1 liter posnetega mleka l. 1901. 3.1 vin. l. 1902. pa samo 1.5 vin. in sicer so bile okolnosti, kakor cena kupljenih živali, pitanih prascev in krmljenje, skoro popolno enake. Ta razlika je znašala pri letni množini 1,000.000 litrov pokrmljenega mleka odpada celih 16.150 K.

Ta znatna razlika je imela za posledico, da so jeli delati natanke poskuse, ki so merili v prvi vrsti na to, da se določi, za koliko postanejo težji prašiči razne starosti, vedoč, da se starejše, težje živali razmeroma manj odebele nego mlajše v istem času. Leta 1902. so morali namreč v dotični mlekarni prašiče zelo dolgo držati vsled zaprtja mej, provzročena po kugi in so jih pitali do teže 170 kilogramov. Živali stare po 2 do 11 mesecev in teške po 10 do 140 kg. so dobivale kot glavno pičo: 2.5 do 14 litrov posnetega mleka in kot primesek 0.1 do 2 kg kuhanega krompirja in 0.1 kg koruznega šrota na glavo in natančno po starosti in teži.

Poskusi so pokazali sledeče: Da postajajo mlade živali veliko hitreje težje nego stare, tako da 120 kg težki prašiči dobijo v istem času samo 1/6 teže prašičev po 20 kg težkih. 2. Da znaša do teže 60 kg dnevni dobiček nasproti krmnim stroškom do 17 vin.; pri 80 kg znaša le še 1.9 vin. in da izkazuje pitanje še težjih živali že izgubo, ki je z raztočo težo vedno večja in ki znaša pri 140 kg že 34 vin. na dan in glavo. 3. Ako se oziramo na celoten vspeh od dneva, ko postavimo pri živalih do 100 kg teže še dobiček, ker višje izkoriščenje krme pri mlajših živalih še ne požre slabjšega izkoriščenja starejših; pri nadaljnjem pitanju pa imamo na vsak način zgubo, ki znaša že pri 120 kg težkih živalih po K 8.90 za glavo.

Zato ima tudi izkoriščenje pokrmljenega posnetega mleka precej široke meje in sicer od 4.5 vin. pa doli do 1.5 vin. za 1 liter. Ako hočemo tedaj doseči kar največji vspeh pri pitanju, oziroma posneto mleko kolikor mož visoko izkoristiti, tedaj ne smemo raztegniti pitanja preko 70 kg teže; še bolje je, ako postavimo v svinjak tako zvane tekavce 25 do 30 kg teške in jih po trimesečni reji prodamo okrog 70 kg teške. F. P.

Izvrstan okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečnik.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VII.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Loterijske številke od 30. julija 1904.

Gradec 27 15 69 24 55
Dunaj 27 6 73 15 77

NAZNANILA.

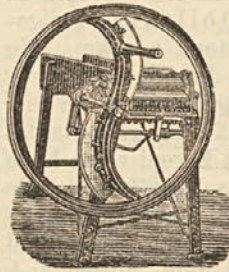
Na znanje!

P. n. kmetje se v njih lastni prid prisojijo, naj potrebno usnje za jesen kupijo samo v trgovini z usnjem: **Adolf Mehur** (prej Jakob Petschovnik), Celovec, novi trg 4.

Zagotavljam najcenejo postrežbo s spoštovanjem
Adolf Mehur,
trgovina z usnjem, Novi trg št. 4. v Celovcu.

Čvrst in priden deček,

od poštenih starišev, kateri je dovršil celo ljudsko šolo, se sprejme kot **učenec** v trgovino **Albin Novak-a** v Sinčivasi.

Kdor hoče **po ceni** kupiti **dobre kmetijske stroje**, kakor rezalnice za krmo, mlatilnice, gepeljne s postavljanjem in z jamstvom, kakor tudi **kolesa in šivalne stroje**, naj se obrne do

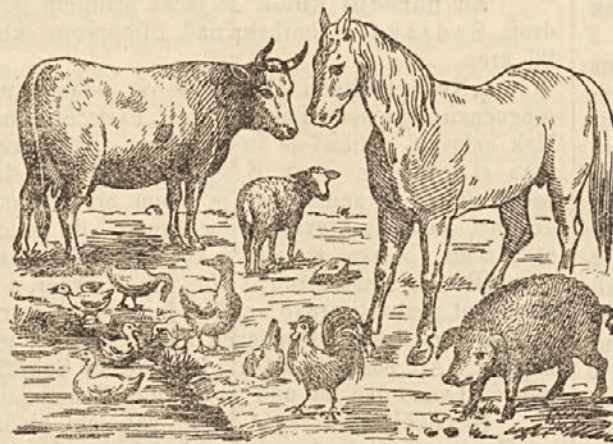
Tomaža Svetina zaloga strojev

Celovec, velikovška cesta št. 22.

Vsak tržni-četrtak razpostavim na Novem trgu nekaj strojev za razprodajo. (Nimam agentov in morem zato stroje oddati precej ceneje.)

Zdravo in lepo živino imeti, je bogastvo!

Vse to doseže hranilni prašek za živino!

bele in da pridno nesejo jajca. Vsak gori navedenih praškov s t a n e: 3 škatlje 2 K, 6 škatelj 4 K, 12 škatelj 7 K 20 vin. franko. Manj kot 3 škatlje se ne razpošilja. Dobiva se samo:

Mestna lekarna v Zagrebu, Markov trg št. 103, zraven cerkve sv. Marka.

Kdor želi imeti zdravo in lepo živino, naj si nemudoma naroči. Vsak dan dojde veliko naročb iz vseh krajev, kar je najboljši dokaz o izvrstnosti teh živinskih praškov.

Služba organista in cerkovnika

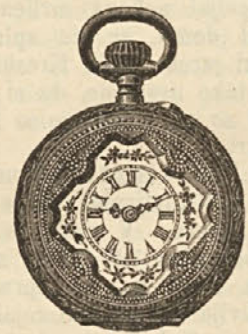
je za oddati. Več pové župnijski urad
Št. Rupert-Celovec.

Slovenska gospodinja!

Zavedaj se svojega rodu ter zahtevaj vselej in povsod cikorijo Cirilovo, torej slovensko, katera je najboljša in v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Novo sezidana hišica,

ki ima 2 sobi s kubinjo in vrtom, se prodá za 1400 kron. Hišica je primerna posebno za kakega rokodelca in leži tik farne cerkve v lepi prijetni vasi v slovenskem kraju na spodnjem Koroškem. Več se izvé pri upravnistvu „Mira“ v Celovcu.

Naznanjam uljudno, da je ravnokar izšel moj **novi veliki cenik**, ki obsega čez 600 podob, in katera razpošiljam **zastonj in poštne prosto**. Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je to dokaz, da je isto res fino, da so cene nizke in postrežba poštna. Naj se zatorej vsak zanesljivo obrne do moje tvrdke.

Z velespoštovanjem

H. Suttner,

urur in zalagatelj c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju (Krainburg).

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **zajamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Dobiva se povsod!**

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1,000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme za vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzní izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekí in nakaznicami.